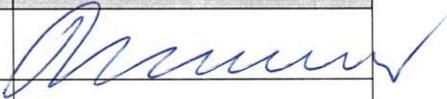

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Kantonalna javna ustanova za zaštićena prirodna područja

**SMJERNICE ZA PREVENCIJU I KONTROLU INFEKCIJE U
KANTONALNOJ JAVNOJ USTANOVI ZA ZAŠTIĆENA PRIRODNA PODRUČJA ZA COVID-19 BOLESTI**

Sarajevo, juni 2020. godine

Pripremili:	
Elma Karović, stručni rukovodilac za zaštićena prirodna područja Elma Reiz-Bešić, stručni saradnik za pravne poslove <i>Elma Reiz-Bešić</i>	
Donio je:	
mr. sci. Osman Delić, direktor Kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja	

Postupajući po tački 7. Naredbe Kriznog stožera Federalnog ministarstva zdravstva broj: 01-33-3510/20 od 12.06.2020. godine direktor kao organ rukovođenja u Kantonalnoj javnoj ustanovi za zaštićena prirodna područja u okviru svojih ovlaštenja utvrđenih članom 30. Zakona o ustanovama ("Službeni list RBiH" br.6/92, 8/93 i 13/94) i čl. 41 i 60. stav (2) Pravila Kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja broj: 01-144-1UO/17 od 27.06.2018. godine d o n i o j e

SMJERNICE ZA PREVENCIJU I KONTROLU INFEKCIJE U KANTONALNOJ JAVNOJ USTANOVU ZA ZAŠTIĆENA PRIRODNA PODRUČJA ZA COVID-19 BOLESTI

I. UVOD

Generalni direktor Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) 11. aprila 2020. proglasio je izbijanje koronavirusa COVID-19 za pandemiju.

Od 10. marta 2020. u 212 zemalja i teritorija prijavljeno je više od 4,1 milion slučajeva. Virus je uzrokovao gotovo 281.000 smrtnih slučajeva širom svijeta, što predstavlja stopu smrtnosti od 6,8 posto u odnosu na prijavljene slučajeve.

Dosadašnje iskustvo u zemljama u kojima je došlo do infekcije pokazuje da će većina pacijenata imati blagi simptom i oporaviti se. Međutim, čini se da se virus pogoršava kod onih koji su najranjiviji, uključujući starije osobe, one s ograničenim pristupom medicinskoj skrbi i one s osnovnim stanjem (dijabetes, srčane bolesti, plućne bolesti, imunokompromitirani, liječenje raka, hronična plućna istorija, transplantacija organa). Ako imate prethodno postojeće zdravstveno stanje koje je prepoznato kao faktor rizika, obratite se svom liječniku kako biste razgovarali.

Cilj donesenih mjera- djelovanja/postupanja u kriznim situacijama je pandemija Corona virusa kojim se želi smanjiti ili ublažiti posljedice krizne situacije tako da se posveti veća pažnja planiranju, osposobljavanju i detaljnim uputama zaposlenika za postupanje u navedenoj situaciji.

Pod pojmom osoba na radu podrazumijevaju se sve uposlene osobe, ali i druge osobe koje obavljaju neki rad - studenti, volonteri, učenici na stručnoj praksi.

Pandemija (krizna stanja) su ozbiljan poremećaj u funkcioniranju zajednice ili društva u cjelini koji uzrokuje opsežne ljudske, materijalne, ekonomske i gubitke u okolišu koji premašuju sposobnost pogođene zajednice ili društva da izađu nakraj s tim poremećajem koristeći samo vlastite resurse. Krizna stanja se javljaju kao posljedice uzrokovane prirodnim silama (poplave, požari, potresi, virusi) ili ljudskom aktivnošću (utjecajem na okoliš, terorizam i sl.), djeluju na zaposlenike u tolikoj mjeri da ugroženi zaposlenici nisu u mogućnosti kontrolisati tok događanja i uspješno se nositi sa potencijalnom situacijom.

Izvanredne situacije, katastrofe, krizna stanja, kako god ih nazvali, uvijek dolaze neočekivano i iz tog razloga je potrebno planski djelovati s ciljem umanjavanja ili sprečavanja negativnog djelovanja, u ovom slučaju virusa.

Djelatnost Kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja je zaštita, održavanje i promocija zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode,

osiguravanja nesmetanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadzora nad provođenjem uslova i mjera zaštite na području na kojem upravlja. Zaštićena prirodna područja su veoma posječena od strane stanovnika Kantona Sarajevo i šire.

Prevenција COVID -19 bolesti

U cilju prevencije COVID -19 bolesti u Kantonalnoj javnoj ustanovi za zaštićena prirodna područja (u daljem tekstu: Javna ustanova) će se poduzimati sljedeće:

1. Davanje smjernica iz perspektive operativne podrške za ublažavanje posljedica širenja koronavirusa.
2. Direktor i uposleni Javne ustanove će poduzimati aktivnosti kao odgovor na pojavu COVIDA-19 u skladu s naredbama, preporukama i sugestijama Federalnog, odnosno kantonalnog kriznog stožera/štaba pri federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu zdravstva, Zavoda za javno zdravstvo FBiH, odnosno Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.
3. Direktor Javne ustanove, u koordinaciji sa stručnim rukovodiocem i saradnicima, osigurava da se poduzimaju mjere za održavanje preporučene higijene radnog prostora i obezbjeđenja sredstava i potrošne opreme s ciljem realizacije donesenih naredbi, preporuka i sugestija.

U tom kontekstu potrebno je minimalno pružiti sljedeće:

- Osnovnu edukaciju zaposlenih vezano za COVID-19 za sve uposlenike (materijali se mogu pronaći na stranici Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, www.zzjzfbih.ba), a koja će uključivati sljedeće:
  - o Higijena ruku i respiratorna higijena,
  - o Standardne mjere opreza,
  - o Mjere opreza karakteristične za prenošenje COVIDA-19,
- Pružati informacije svim uposlenim o COVIDU-19, vezano za virus, simptome bolesti i kako da se zaštite.
- Redovno vršiti nadzor nad provedbom praksi kontrole i prevencije infekcije i davati povratne informacije uposlenicima.
- Povećati naglasak na higijeni ruku i respiratornoj higijeni:
  - o Obezbijediti dovoljne količine dezinficijensa za ruke na bazi alkohola (najmanje 70% alkohola), na naplatnim mjestima,
  - o Obezbijediti dovoljne količine sapuna i čiste vode,
  - o Postaviti podsjetnike, postere, letke na više mjesta u Javnoj ustanovi i na objektima u zaštićenim prirodnim područjima, s ciljem da se podsjetite uposleni i posjetioci na higijenu ruku, tj da peru ili dezinficiraju ruke,

- Podsticati pranje ruku najmanje 40 sekundi sapunom ili 20 sekundi sredstvima za dezinfekciju ruku,
- Zahtijevati od uposlenika da peru ruke često, naročito na početku radnog dana, prije i nakon dodirivanja korisnika, nakon korištenja toaleta, prije i poslije pripremanja hrane i prije jela,
- Obezbijediti dovoljne količine papirnatih maramica i njihovo adekvatno odlaganje u otpad.

Fizičko distanciranje u Javnoj ustanovi

Mjere fizičkog distanciranja u Javnoj ustanovi treba provoditi da bi se spriječilo širenje COVID-19 bolesti, a to su:

- Otkazati grupne aktivnosti gdje nije moguće sprovesti mjere fizičkog distanciranja,
- Narediti minimalnu udaljenost od 1 metar između osoba,
- Zahtijevati od uposlenika i posjetilaca da izbjegavanju nepotrebno dodirivanje (rukovanje, grljenje, ljubljenje).

Odgovor

Odgovor Javne ustanove na COVID-19 se bazira na ranom prepoznavanju, izolaciji, njezi i kontroli izvora zaraze (prevencija daljeg širenja sa zaražene osobe).

Rano prepoznavanje

Rano prepoznavanje, izolacija i njega oboljelih od COVIDA-19 su od ključnog značaja za ograničenje širenja bolesti u Javnoj ustanovi.

Nadzor na COVID-19 među treba vršiti kontinuirano.

Uposlenici:

- Tražiti da ostanu kod kuće ako razviju respiratorne simptome ili groznicu,
- Ispitati uposlenike koji su izostajali s posla iz neobjašnjenih razloga, procijeniti njihovo zdravstveno stanje,
- Odstraniti s radnog mjesta odmah uposlenika koji je vidljivo bolestan na poslu i poslati ga njegovom liječniku,
- Prilagoditi radno vrijeme i raspored rada u skladu s mogućnostima i realnim potrebama. Preporučuje se organizacija rada na način da se uvede klizno radno vrijeme ili u slučaju potrebe i skraćeno redno vrijeme, a sve sa naredbama, instrukcijama i preporukama Federalnog, odnosno kantonalnog kriznog stožera/štapa pri federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu zdravstva, Zavoda za javno zdravstvo FBiH, odnosno Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.

Posjetioци zaštićenih prirodnih područja su dužni da:

- ne posjećuju zaštićena prirodna područja ako imaju respiratorne simptome ili groznicu,
- udaljiti se od naplatnih mjesta ako imaju vidne respiratorne simptome ili groznicu,
- pridržavati se minimalne udaljenosti od 1 metar između osoba,
- izbjegavati grupna okupljanja,

- nositi hiruršku masku i rukavice u skladu s preporukama, uputstvima i naredbama Federalnog odnosno kantonalnog kriznog stožera/štapa pri federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu zdravstva,
- pridržavati se ostalih naredbi Federalnog odnosno kantonalnog kriznog stožera/štapa pri federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu zdravstva.

Održavanje čistoće okoline i dezinfekcija

Preporučuje se upotreba sredstava za čišćenje i dezinfekciju površina. Čistiti treba sve horizontalne površine i sve površine koje se često dodiruju (prekidači, šteke, telefone, tastature računara, miševe, stolice i sl.) i čajne kuhinje, toalete i hodnike. Čišćenje treba raditi najmanje dva puta dnevno i nakon svakog

prljanja. Vidljivo prljave površine treba prvo očistiti deterdžentom (komercijalnim ili sapunom i vodom). Potom onda dezinficirati dezinfekcionim sredstvima.

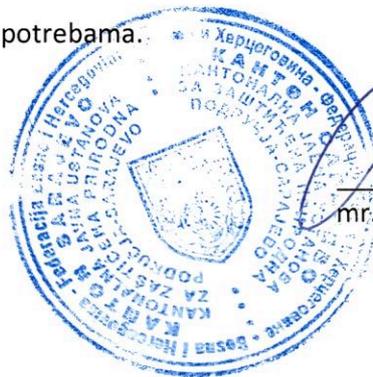
Prijavljivanje

Sve slučajeve kod kojih postoji sumnja, ili je dokazan COVID-19, treba prijaviti nadležnom kantonalnom zavodu za javno zdravstvo i Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH.

Smanjivanje efekata mjera borbe protiv COVIDA-19 na mentalno zdravlje zaposlenih

Organizacija rada i podrška za uposlene koji rade i koji su u direktnom kontaktu s posjetiocima i strankama:

- Koliko god je moguće zaštititi uposlenike od stresa, fizičkog i psihičkog. Ovo je neophodno da bi mogli dati maksimalan napor zbog povećanog obima posla i u slučaju ikakvih neželjenih događaja u okolini i porodici,
- Redovno vršiti nadzor nad stanjem, fizičkim i psihičkim, svog osoblja i podržati razmjenu informacija i Podrške,
- Omogućiti odmor i oporavak uposlenicima u skladu sa potrebama.

DIREKTOR
mr. sci. Osman Delić

Broj: 03- 396 /20
Sarajevo, 23.06.2020. godine